Nederlands Forensisch Instituut
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Stand van de Uitvoering

april 2026

Voorwoord

Geachte lezer,

Een DNA-match die zorgt voor een doorbraak in een cold case. Ontsleutelde telefoons die een groot crimineel netwerk blootleggen. Een razendsnelle analyse van een bloedmonster waardoor er een drugsalert voor een risicovol verdovend middel uitgaat. Onafhankelijk forensisch onderzoek is essentieel voor een veilige en rechtvaardige samenleving en de kwaliteit van onze rechtsstaat. Dat realiseer ik me iedere dag waarop ik ons mooie instituut binnenstap.

De wereld verandert in een razend tempo en ook criminelen zitten niet stil. Om aan de forensische vraag van morgen te kunnen voldoen, is het van groot belang dat het NFI innoveert en die kennis deelt met de politie, het Openbaar Ministerie en de Rechtspraak. En dat doen we ook, wij zijn tenslotte niet alleen hét instituut voor complex en multidisciplinair onderzoek, maar ook een Rijkskennisinstelling.

De toon van deze Stand van de Uitvoering is ernstiger dan voorgaande jaren. Neem de kwaliteit van ons onderzoek en onze innovaties niet voor lief. In tegenstelling tot onze partners in de strafrechtketen – de politie en het OM – heeft het NFI geen extra middelen toegewezen gekregen, terwijl onze werkzaamheden in de keten niet los van elkaar te zien zijn. Sterker nog: er komen twee Rijksbrede taakstellingen op ons af die grote financiële consequenties hebben. Daarbij vraagt de digitalisering van de samenleving om extra investeringen in cybersecurity en een helder beleid wat betreft verantwoord databeheer en de inzet van AI.

Het NFI is een toonaangevend instituut. Om dat te blijven en de keten zo goed mogelijk van dienst te zijn, nu én in de toekomst, is er meer ondersteuning nodig vanuit de politiek, zowel financieel als beleidsmatig. Met deze Stand van de Uitvoering wil ik onze knelpunten in beeld brengen en u van harte uitnodigen om met ons in gesprek te gaan.

Marc Elsensohn
Algemeen directeur NFI

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

Inhoudsopgave 3

Toenemende disbalans tussen opdracht en beschikbare middelen 4

Meer, beter en sneller forensisch onderzoek 4

Samenwerking met de ketenpartners 4

Geen extra middelen voor het NFI en taakstellingen 5

Flessenhals 5

Wat het NFI zelf doet 6

Wat we aan de politiek en beleidsmakers vragen 6

Toegankelijkheid van data, digitale transformatie 7

Continuïteit en digitale weerbaarheid 7

Beschikbaarheid, toegang en beheer van data 7

Wat het NFI zelf doet 8

Wat we aan de politiek en beleidsmakers vragen 8

Conclusie 8

Impact en innovaties 9

Toenemende disbalans tussen opdracht en beschikbare middelen

Op vrijdag 30 januari 2026 presenteerden D66, VVD en CDA het coalitieakkoord: *'Aan de slag, Bouwen aan een beter Nederland'*. In dit akkoord zijn structurele middelen gereserveerd voor de versterking van de nationale veiligheid. Het Nederlands Forensisch Instituut onderschrijft het belang van deze intensivering en levert graag een bijdrage aan die versterking. Als hét centrum voor forensisch onderzoek in Nederland en als Rijkskennisinstelling spelen wij een waardevolle en essentiële rol binnen de strafrecht- en veiligheidsketen in Nederland, maar ook internationaal. Ons state-of-the-art-onderzoek, onze innovaties en onze kennisdeling maken het verschil. De kwaliteit en onafhankelijkheid van forensisch onderzoek, waaronder digitaal onderzoek, zijn essentieel voor een effectieve opsporing, vervolging en berechting.

Meer, beter en sneller forensisch onderzoek

Het NFI wil ook in de toekomst de kwaliteit blijven leveren waar het voor staat. Dat kan alleen als er genoeg middelen beschikbaar zijn die de kwaliteit van ons onderzoek kunnen waarborgen. In een snel veranderende wereld wordt er steeds meer van ons als instituut gevraagd. Wij, van onze kant, doen ons uiterste best om tegemoet te komen aan de groeiende vraag naar steeds meer, beter en sneller (complex) forensisch onderzoek. Dit doen we onder andere door voortdurend te investeren in kennis en innovatie en door in te spelen op actuele maatschappelijke, technologische en wetenschappelijke ontwikkelingen.

Samenwerking met de ketenpartners

Het NFI ondersteunt de politie en het OM bij het bouwen aan een beter Nederland door het doen van hoogkwalitatief forensisch onderzoek. Samen met onze ketenpartners, hogescholen en universiteiten werken we daarnaast aan nieuwe technieken, software en tools. Zo blijven we klaarstaan voor de forensische vraag van morgen. We delen onze kennis en expertise, zodat die ook voor de opsporing en justitie voorhanden is. Waartoe een effectieve samenwerking tussen politie, OM en het NFI kan leiden, blijkt uit de ketensamenwerking bij nationale highprofile zaken, zoals Tarwekamp en Schammenkamp, de zaak van Lisa uit Abcoude, maar ook uit talloze andere zaken die minder bekend zijn.

De middelen die met het coalitieakkoord zijn toegekend aan onze ketenpartners, waaronder aan het OM en de politie, zijn gericht op het waarborgen van de continuïteit en het versterken van de digitale weerbaarheid van deze organisaties. Het NFI ondersteunt deze toekenning volledig. Daarnaast komen bij politie ook extra middelen beschikbaar voor de opleiding van gespecialiseerde agenten, onder meer op het terrein van cybercime en zedenzaken. Ook wordt ingezet op aanscherping van wet- en regelgeving rondom (strafbaarstelling van) huiselijk geweld. De genoemde intensiveringen bij ketenpartners leiden naar verwachting tot een toename van de forensische vraag, waarvan een belangrijk deel van de extra onderzoeksvragen bij het NFI terechtkomt.

Geen extra middelen voor het NFI en taakstellingen

Voor het NFI zijn geen aanvullende structurele middelen beschikbaar gesteld. Hoewel wij deel uitmaken van de forensische keten, krijgt het NFI géén extra gelden voor cybercrime en zedenzaken of de aanpak van huiselijk geweld. Dat betekent dat het NFI niet kan meegroeien of voldoen aan de extra vraag die in dat kader verwacht wordt. En dat terwijl wij voor dezelfde uitdagingen staan als politie en OM en net als zij de taak hebben om samen een waardevolle bijdrage te leveren aan de waarheidsvinding, ook in de toekomst. We doen dit samen en zijn niet los van elkaar te zien.

En dan is er nog een factor die dit verschil tussen het NFI en de ketenpartners in kansen voor de toekomst verder uitvergroot. Het NFI krijgt, in tegenstelling tot haar ketenpartners, het OM en de politie, te maken met de Rijksbrede taakstellingen. Dit betreft onder andere de efficiencytaakstelling en de taakstelling Vernieuwing Rijksdienst. Waar het OM en de politie zijn uitgezonderd, heeft het NFI te maken met een korting van bijna 7,5% op haar apparaatskosten. Dit betekent dat wij enerzijds een groeiende en complexere forensische vraag moet opvangen, terwijl anderzijds de budgettaire ruimte verder wordt beperkt. Dit kan niet zonder gevolgen blijven. Het gebrek aan voldoende middelen zal, zeer tegen de behoefte van de keten in, leiden tot een significante daling van de forensische onderzoek- en innovatiecapaciteit in de komende jaren.

Daarnaast heeft het NFI ook nog een onderbouwde claim ingediend voor de noodzakelijke verhoging van de digitale weerbaarheid (cybersecurity) en toekomstbestendigheid van de informatievoorziening (IV) van het NFI. Deze claim is niet toegekend, terwijl in het coalitieakkoord hier wel geld voor is toegekend aan de politie en het OM. Het NFI ondervindt dat er momenteel onvoldoende middelen zijn voor een goed beveiligde en toekomstbestendige IV-omgeving. En dat raakt ook onze ketenpartners, want een essentieel onderdeel van de informatievoorziening is de informatie-uitwisseling in de keten. Een snel en goed functionerende keten is ondenkbaar zonder een veilige en toekomstbestendige uitwisseling van data, rapporten en onderzoeksgegevens.

Flessenhals

Zonder extra middelen ontstaat een onwenselijke spanning tussen de beleidsmatige versterking van de veiligheidsketen en de afnemende beschikbare forensische capaciteit bij het NFI. Zonder een evenredige versterking van de forensische infrastructuur voor de gehele keten wordt het forensisch onderzoek de flessenhals in de opsporing en vervolging binnen de strafrechtketen. Daarmee worden de intensiveringen bij politie en OM niet volledig benut. Een evenwichtige ontwikkeling van de gehele veiligheidsketen vraagt om een integrale beschouwing met daarbij passende financiering.

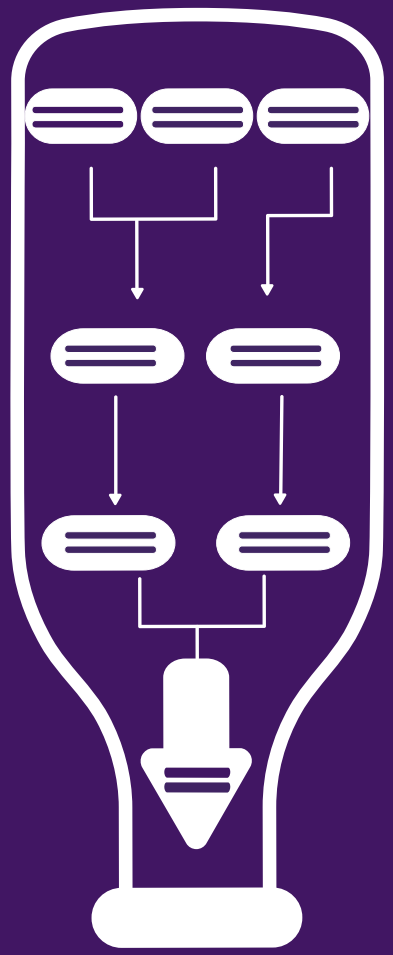

Wat het NFI zelf doet

Het NFI is bezig, waar mogelijk, de tekorten te ondervangen. Zo vernieuwen we onze IV-omgeving om beter beveiligd en doelmatiger te kunnen werken. De kosten hiervan gaan nu helaas wel af van andere budgetten, wat leidt tot een verminderde productiecapaciteit. Daarnaast zetten we continu in op innovatie binnen het forensisch onderzoek. Zo automatiseren en versnellen we processen, wat meer tijd en data oplevert. Ook de inzet van nieuwe technologie en AI verbetert onze effectiviteit. Door het aangaan en intensivering van samenwerkingsverbanden, nationaal en internationaal, wordt meer kennis gehaald uit de beschikbare middelen. Helaas weegt de output en meerwaarde van onze innovaties niet op tegen het mogelijke productieverlies, laat staan de vraag naar forensisch onderzoek die alleen maar groeit.

Wat we aan de politiek en beleidsmakers vragen

Het NFI kan de dreiging om de flessenhals te worden niet alleen oplossen, we maken immers deel uit van een groter geheel. (Extra) Financiële middelen of taakstellingen zouden door de politiek en beleidsmakers meer integraal moeten worden beschouwd. Wanneer met een blik op het bredere speelveld van actoren wordt gekeken, kan rekening gehouden worden met keten- en uitvoeringseffecten, zodat een meer optimale en werkbare verdeling van de middelen gerealiseerd wordt.

Het NFI is graag bereid om mee te helpen om, met onze ketenpartners (politie, Openbaar Ministerie en de Rechtspraak) de keteneffecten en uitvoeringsconsequenties in beeld te brengen, zodat dit door politiek en beleidsmakers meegenomen kan worden in hun besluit en/of toedeling.

Toegankelijkheid van data, digitale transformatie

De digitale en technologische ontwikkelingen gaan zó snel, dat vooruitkijken en anticiperen op de forensische vraag van morgen niet een luxe is, maar een noodzaak. Digitalisering, automatisering, de inzet van artificiële intelligentie (AI) en data science zijn onmisbare elementen geworden, die ons en daarmee ook onze partners, zoals de politie, Openbaar Ministerie en de rechtspraak, helpen bij het uitvoeren van de taken. Daarbij hebben we expliciete aandacht voor een toekomstbestendige digitale infrastructuur en robuuste informatiebeveiliging.

Continuïteit en digitale weerbaarheid

De continuïteit van de IV-systemen en de digitale weerbaarheid zijn cruciaal voor het NFI om haar taken goed uit te voeren. Geavanceerde data-analyse en artificial intelligence (AI) spelen een steeds belangrijkere rol in het forensisch onderzoek. Het risico op en de impact van misbruik nemen toe, als gevolg van toenemende cyberdreiging en de verdere digitalisering van het NFI.
Digitale en maatschappelijke ontwikkelingen hebben invloed op de manier waarop wij onze taken uitvoeren. Ook criminelen maken gebruik van de meest geavanceerde digitale middelen, denk aan cryptotelefoons of illegale activiteiten op het darkweb. Boven- en onderwereld zijn in toenemende mate met elkaar verweven. Dat zien we terug in grote ondermijningszaken, waaruit blijkt dat de georganiseerde misdaad gebruikmaakt van steeds grotere en internationale netwerken.

Beschikbaarheid, toegang en beheer van data

Data zijn op dit moment nog niet altijd beschikbaar of worden nog onvoldoende ontsloten en gedeeld tussen ketenpartners. Ook het NFI heeft nog werk te verzetten als het gaat om het verbeteren van zijn informatiepositie en bijbehorende IV-systemen.
Niet alleen neemt de hoeveelheid te beheren data steeds verder toe, maar ook de toegang en het beheer vormen een steeds grotere uitdaging, zowel technisch, organisatorisch als juridisch en ethisch. Omdat met name DNA-onderzoek, drugsonderzoek en medisch onderzoek ook door andere partijen worden uitgevoerd, dreigen dit soort data versnipperd te raken. Overheden zijn immers verplicht data beschikbaar te stellen, maar private partijen niet.

Met de ingezette beweging om in het forensisch onderzoeksveld meer gebruik te maken van (semi-) private partijen naast het NFI, zijn dan ook afspraken nodig over de opslag, het beheer, de toegang, overdracht en beveiliging van data in het algemeen, en van die private partijen in het bijzonder, zodat het NFI en de ketenpartners kunnen blijven beschikken over alle relevante data. Alleen dan blijven referentieverzamelingen actueel en compleet. Dit is nodig om te innoveren, om verbanden en patronen binnen en tussen zaken te kunnen leggen én om trends te kunnen signaleren op alle vakgebieden. Versnippering moet worden voorkomen. Dit levert complexe vraagstukken op met betrekking tot de juridische mogelijkheden voor het delen van data.

Wat het NFI zelf doet

Door het uitvoeren van het programma *'Digitale Weerbaarheid'* en het vernieuwen van de Informatievoorziening, inclusief de gefaseerde afbouw van legacy, draagt het NFI stapsgewijs bij aan het versterken van de continuïteit en weerbaarheid.

Voor het beheer en gebruik van data maakt het NFI straks gebruik van JusticeLink, dat de beschikbaarheid en toegang tot data regelt en waarborgt. JusticeLink is een onderzoeksomgeving voor toegepast wetenschappelijk onderzoek, welke door het Wetenschappelijk Onderzoek en Datacentrum (WODC) en NFI wordt ontwikkeld. JusticeLink faciliteert onderzoekers en gegevensaanbieders om veilig en uniform gegevens te delen. Het voldoet aan de eisen op het gebied van gegevensbescherming en -beveiliging. Tegelijkertijd investeert het NFI in haar eigen interne databeheer en databeleid.

Wat we aan de politiek en beleidsmakers vragen

De digitale uitdagingen en de vraagstukken rondom de beschikbaarheid van data vragen om een gezamenlijke prioritering. Dit kan het NFI niet alleen en niet zonder extra middelen. Ons voorstel is om een gezamenlijk plan van aanpak uit te werken zodat we dit stap voor stap met elkaar kunnen verbeteren in de keten. Dit plan van aanpak zou verschillende knelpunten moeten adresseren:

- Cloudgebruik
  Onze afhankelijkheid van digitale systemen voor het uitvoeren van de publieke taken brengt risico's met zich mee, zeker in een tijd van technologische versnelling en geopolitieke ontwikkelingen. Het NFI heeft behoefte aan heldere kaders voor bijvoorbeeld cloudgebruik. Hoe behouden we zeggenschap over technologie, data, informatie en digitale processen? Dit om publieke waarden en veiligheid te waarborgen.

- Niet-Europese middelen
  Er is behoefte aan duidelijke wet- en regelgeving ten aanzien van het gebruik van niet-Europese middelen, het delen van data en betreffende privacy.

- Waarborging forensische data binnen het publieke domein
  Het is aan de politiek en beleidsmakers om te bepalen welke (forensische) data binnen het publieke domein moeten worden gewaarborgd en voor welke partijen daarin een rol is weggelegd. Het gesprek over welke data bij wie (binnen het publieke domein) gewaarborgd moet worden is nog gaande. Daarbij is ook aandacht voor de vraag hoe het toezicht op databeheer en compliance van de verschillende partijen te organiseren.

- Ketenbreed en/of stelselbreed IV-systeem voor databeheer
  Met het inrichten van een IV-systeem, en door de bewaking van de gegevenskwaliteit, verminderen we risico's ten aanzien van bijvoorbeeld dataopslag, datavernietiging en de veiligheid van data.

Conclusie

Het NFI vraagt om een herbezinning op het voornemen om geen extra middelen toe te kennen. Wij staan voor grote uitdagingen, die we deels zelf op ons kunnen nemen, maar die deels ook vragen om extra gelden vanuit politiek en beleidsmakers. In deze Stand van de Uitvoering hebben wij de knelpunten blootgelegd, maar ook een aantal oplossingen aangedragen. Wij kijken ernaar uit om samen met het departement te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn.

Impact en innovaties

© Rob Engelaar

Nieuw onderzoek NFI: moordzaken waarbij pijnstillers zijn gebruikt kunnen sneller worden opgelost

Nieuw onderzoek door het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) kan helpen bij het oplossen van moordzaken waarbij pijnstillers zoals morfine zijn gebruikt, stelt het instituut. Rogier van der Hulst, toxicoloog bij het NFI, deed de afgelopen jaren onderzoek naar de verdeling van morfine in het menselijk lichaam na overlijden.

Team Chemisch Identificatie Onderzoeker Marc van Bockhove raakte al langer betrokken bij onderzoek naar glijmiddelen, gedreven door de machteloosheid van slachtoffers van seksuele misdrijven. © NFI

Wereldprimeur Nederlands Forensisch Instituut biedt slachtoffers hoop: 'onzichtbaar' bewijs van verkrachting blijkt tóch te detecteren

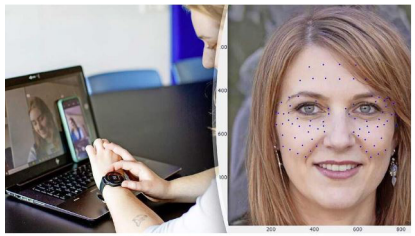

Het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) heeft een nieuwe methode ontwikkeld om deepfakevideo's te ontmaskeren: via subtiele kleurveranderingen in het gezicht veroorzaakt door de hartslag. © NFI

Hartslag fonkelnieuw wapen van het NFI om deepfakevideo's te kunnen ontmaskeren: 'Maar het blijft een kat-en-muisspel'

AMSTERDAM - Het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) heeft een nieuwe methode ontwikkeld om deepfakevideo's te ontmaskeren: via subtiele kleurveranderingen in het gezicht veroorzaakt door de hartslag. Deze 'bloedstroomdetectie' blijkt veelbelovend in tests en wordt volgende week gepresenteerd in Dublin.

Nieuwe NFI-methode ontdekt deepfakes via hartslag

Deepfake-video's, gemanipuleerde beelden met behulp van kunstmatige intelligentie (AI), vormen een groeiend maatschappelijk probleem. Nu de technologie steeds geavanceerder wordt, is het met het blote oog vrijwel onmogelijk om echte van nepvideo's te onderscheiden. Zeno Geradts, forensisch digitaal onderzoeker bij het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en bijzonder hoogleraar Forensic Data Science aan de Universiteit van Amsterdam (UvA), presenteert deze week op de European Academy of Forensic Science (EAFS) 2025 in Dublin een baanbrekende methode om deepfakes te detecteren: via bloedstroomdetectie.

'Tweede webshop voor de rechter na leveren neppillen, NFI ziet meer sterfgevallen'

'Uitbreiding NFiDENT geeft NFI focus op complexere drugszaken'

'GPT-NL wint Nederlandse Privacy Award'

'NFI helpt politie en OM bij blootleggen van criminele netwerken'

'NFI ontwerpt internationale kennisbank over digitaal forensisch onderzoek'

Nederlands Forensisch Instituut
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Postbus 24044 | 2490 Den Haag
Telefoon (070) 888 66 66

www.forensischinstituut.nl

© Rijksoverheid, versie april 2026